

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajesy Zsilinszky-u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellék-állomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3—7 ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajesy Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Telefon 113. (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig.

Uj pénz, szanálás

Most, amikor az árak az égig nőnek, amikor a nullákba belebonyolódik még a szakember is, amikor az utcán szétteper látunk: *ti, százezres, sőt már millió bankjegyeket* és mikor már egyik fővárosi tüntető gyűlésen a menet élén ilyen feliratú táblát vittek: *Eleg volt a fizetéscmélésből!* Amikor az árak és bérek teljesen elszakadtak egymástól, amikor egy magasabb rangú tisztviselő egész havi jövedelme nem futja két kiló szalonnára, vagy tíz kiló lisztre, szóval amikor teljes kaosz állott elő a gazdasági életben, most üdítőleg és megnyugtatólag hatnak azok a jelenségek, amelyek a kormány szanálási programjáról szólnak.

Előjában mindjárt le kell szögezni, *párkáltságot nélkül mindenki örömmel üdvözlö az új pénzt, hogy végre rendezésinél a pénzügyi és gazdasági fronton* és kár volna mindjárt az elején páriszempontokat vinni a dolgokba. *Itt a kormány prérérol van szó* és csak természetes, hogy minden part a maga elgondolásait belevitte a helyes megoldás elérésébe. Nem zárkozzunk el annak megállapítása elől, hogy a munkáspártok is alaposan kivették a részüket. De a kérdést úgy beállítandó, hogy csak a munkáspártok szanálási tervéről van szó, máresak azért sem kívánatos, mert pártpolitikai színt adni egy nagyfontosságú, pénzügyi, gazdasági akciónak, nem a lezserenésébe. *A Kisgazda Párt éppen olyan intenzíven foglalkozott a pénzügyi helyzet rendezésével, mint a többi párt.* Mindjárt a kezdetnél arra kell fektetni a főszó, hogy a szanálás, a pénzügyi és gazdasági helyzet rendezésével minden párt és mindenki szívére és elsődleges kötelessége legyen.

Nezzük csak, mik a gazdasági stabilizáció feltételei. Iletékes felvilágosítás szerint elsősorban az *aratós, a szántótermelés emelődése, a munkajelzésimény javulása, a létszámszökkenés, aranykészletünk visszaszerzése és az a húszmillió dolláros gápanyag,* amit Gordon pénzügyminiszternek páriszi tárgyalásai során sikerült biztosítani. Következőkben pedig a *köfött gazdaságok bevezetése és végül az új állami költségvetés összehállítása.* Amint öböl látszik, *nemcsak a kormányvezetők, nemcsak a politikai faktörök, hanem a magyar nép minden rétegének feladata jut a kiváncsok új helyzet megteremtésében.* Legfontosabb a parasztság, a magyar föld népé, mert hiszen az új termés eredménye a legbiztosabb alapot képezi. Szóval mindnyajunk' összefogására van szükség. *A bizalom megteremtésére, a köznyugalom helyreállítására, és legfőképpen megingathatatlan jogrend kell.* Ennek nincs nyugodt gazdasági élet, tehát nem felesleges hangsúlyozni ezt szempontot sem.

A brit kormány osztozik a magyar kormány reményeiben az igazságos és tartós béke iránt

Nagy Ferenc miniszterelnök a következő levelet kapta a magyarországi politikai angol misztótól:

Megbiztató az, hogy biztosítam Ön, öfelsége kormányja osztozik a reményében, egy olyan igazságos béke iránt, amely lehetővé teszi a tartós béke alapjait és

kizárja a népek közötti további viszályok lehetőségét.

A londoni rádió közli, hogy az angol kormány foglalkozik a Magyarországgal, Romániával és Bulgáriával kötött fegyverszüneti szerződések felülvizsgálására vonatkozó indítvánnyal.

A dominiumok képviselői érte-

kezletet tartottak Londonban és kísérelték nézetüket Olaszországgal, Romániával, Magyarországgal és Finnországgal kötendő b'készítődések előkészítése. Németország jövője és a Biztonsággal kapcsolatos felelősségvállalás kérdésében. Ezenkívül fontolóra vettek több főkérdést.

Nagy Ferenc miniszterelnök mélyen elítélte az antiszemitizmus felbukkanó káros jelenségeit

**A kunmadarasi véres cselekmények a minisztertanács előtt
A tettesek statáriális bíróság elé kerülnek**

A kormány tagjai Nagy Ferenc miniszterelnök elnökségevel megtartották a heti rendes minisztertanácsot.

Napirend előtt *Nagy Ferenc miniszterelnök foglalkozott azokkal a rendkívül sajnálatos jelenségekkel, amelyek vidéken egymásután fordultak elő. Mely megrettenést idélt el az antiszemitizmus újult felbukkanó igen káros jelenségeit és kirovatolással tartja, hogy a magyar társadalom vegye tudomásul, hogy komoly és nagy nemzeti összefogásra lenne szükség, különösen most amikor sorsunk kulcsos időre dől el a békekeféssel.* Amikor azonban el akarunk érkeznél az új Magyarországra egyik legfontosabb állomásához, a pénz stabilizációjához, *a társadalomnak magának is kiüzdeni kell, hogy az ilyen jelenségek ne ismétlődjenek meg, amelyek nemcsak hogy nem kívánatosak, de hátráltatják nemzeti egységünk kibontakozását.* A rendszertí hatóságoknak minden el kell követni, az ilyen jelenségek megfelelő megelőzésére és jó lenne ha a figyelemzetés eljutna minden társadalmi réteghez. *A magyar zsidóság mérhetetlenül sokat szenvedett az elmúlt évek alatt és semmi körülmények között sem szolgál arra rá, hogy a társadalom rendben lévő ügyeljen rájuk.* A rendbontók súlyos károkat okoznak a magyarországnak akkor, amikor a külföld felé olyan híreket keltenek, hogy Magyarországon meg ma sem számít meg a fasiszták kilengésével és az az érzést kelteik, hogy a mi demokráciánk iránt komoly oka van aggodalomra a külföldnek. A miniszterelnök felszólalása végén rámutatott arra, hogy a *káros jelenségek megszüntetésére mind rendszertí úton, mind társadalmilag minden el kell követni.*

Rákosi Mátyás miniszterelnök helyettes azt hangsúlyozta: tekintettel arra, amit Kunmadarason történt, az újult fasisztapökönyöség volt, vezetője egy volt levénteoktató. Utasítani kell az igazságügyminiszteriumot, hogy a tettesek statáriális bíróság elé kerüljenek. Felhívni halálra kell ítélni azt, aki a kunmadarasi események szervezője volt, mert

példát kell statuálnunk, másrészt pedig a külföld felé meg kell mutatnunk, hogy bár sajnós kilengések fordulnak elő, de mi az ilyen akciókat vas kézzel törjük le.

A minisztertanács Nagy Ferenc miniszterelnök és Rákosi Mátyás h miniszterelnök felszólalása után úgy eszményelt, hogy a kunmadarasi események tettesei statáriális bíróság elé kerülnek.

Mi történt Kunmadarason

A budapesti lapok jelentése szerint Kunmadarason a hét elején népbírósági tárgyalással kapcsolatosan véres verekedés zajlott le. A tárgyalás után néhány szélső jobboldali egyen minden komoly ok nélkül összeverekedett több falusi lakossal. A verkedésnek két halalos és 18 könnyebb-súlyosabb áldozata van. A vidéki politikai rendszertí osztály vezetője fegyveres kísérettel szállt ki a helyszírra a nyomozás lefolytatására. A verkedés hír szerint egy levénteoktató szemé-

lyével kapcsolatban tört ki, akit Karcagra idéztek a bírósági tárgyalásra. *A levénteoktató mintegy 500 kaporát, kaszával felgyújtott falubeli férfi kísérelt el, hogy megakadályozza a népbírósági tárgyalást.* A kíséreltet nem engedték be a tárgyalóterembe, mivel azok a levénteoktatót sem engedték be, hanem visszakísérték Kunmadarásra. A verkedés ezután a kíséretnek a faluba való visszatérése után következett.

Hivatalos közlemény a kunmadarasi eseményekről

MOI jelenti: A kunmadarasi eseményekkel kapcsolatban a vidéki főkapitányság sajtóosztálya a következő tájékoztatást adta. A helyügyminiszter által kiküldött bizottság megállapította, hogy az egész fasiszta fellegű megmozdulásnak a szervezője *Nagy János kunmadarasi tanító volt.* Nagy János a háború előtti és alatti fasiszta magánvetésű közismereti volt Kunmadarason és környékén. Számos feljelentés alapján 1945 június 2-án a népbíróság elé állították, ahol a háború alatt elkövetett nemzetellenes bűntetteit három évi és 8 hónapra kény szemmunkára ítélték. Nagy János magatartására és működésére jellemző, hogy május 20-án, amikor tárgyalásra útra beidéztek

Karcagra, a fasiszta befolyás alatt tartott fiatalokat arra használta fel, hogy meggyújtották a rendezőket, hogy Karcagról Kunmadarásra jöjjenek át a tárgyalás színhelyé, hogy ezáltal megfelelő védelmet szerezzen magának.

A nyomozás megállapította, hogy 20-án az esti órákban Nagy János bizalmi embereivel megbeszélte, hogy másnap reggel a kunmadarasi zsidóházban napján a piacra menő zsidóellenes fasiszta yogramot rendeznek. *A reggeli órákban, amikor már a piac meglehetősen zsúfoló volt, embereivel azt a rendhírt terjesztette, hogy a zsidók egymásután lopják el a keresztény gyermekeket és kolbászt készítenek belőlük.*

papírbankjegyet is, de hamar nem százezres, millió és milliárdos, hanem a legnagyobb címletű lesz a százas. Ez mutatja, hogy végleg szakítottunk az inflációs áradattal és visszatérünk a *békerétkelésre.*

Hogy az új pénz értékkálló legyen, azt különböző állampénzügyi műveletek is biztosítják, de szükséges hozzá az egész ország, az egész magyar nép bizalma és

ragaszkodása. Hogy becsüljük meg a magyar pénzt, ragaszkodjunk hozzá és újra kezdjük takarékoskodni, amit művelni eddig nem volt érdemes.

Reméljük, hogy teljesen menetrend szerint és a legnagyobb eredménnyel fog jáni pénzügyi és gazdasági életünk állítása s kívánjuk, hogy jobb életfeltételeket, boldogulást is hozzon a magyar milliók számára az új pénz.

A feljegyzött történetet visszabírták a piacra jelenlévő zsidókra és egyeseket súlyosan bántalmaztak közülük. A fasiszta merénylők teraszosága kiválasztik abból is, hogy nem elegendtek meggyőzésre zsidóellenes megmozdulás szervezésével. Ezt csak úgy volt arra, hogy a két munkáspárt, a szocialdemokrata és kommunista párt ellen is fel lehessenek. Agyonverték Rosinger József szocialdemokrata párt tagot és Kuti Ferenc kommunista párttagot. Súlyosan megverték a Szocialdemokrata Párt főtitkárát, Marwol Ferencet. E megerénylőnek még három súlyos sebesült és 15 könnyebb sebesültje van. A vidéki főkapitányság politikai rendszertí osztálya 100 őrizetbevitelt fogatatosított. Az A gyilkosok és felbújtók ellen a közletség védelméről szóló törvény alapján fog az elhatározást megindulni. Kunmadarason a rend és nyugalom a rendőrség gyors, azonnali beavatkozása folytán helyreállt.

A közellátás és a stabilizáció

A MHI munkatársa kérdést intézett dr. Bármányos Karoly közellátásügyi miniszterhez annak a szempontnak megvilágítására, hogy a közellátásnak milyen szerepe lesz a pénz stabilizációjának biztosításában.

A stabil pénz alapja többek között a megfelelő természetes, úgy mezőgazdasági, mint ipari vonatkozásban, jelentette ki Bármányos Karoly miniszter. A természetgyógyász és ennek nyomán a megfelelő kinalat dönti el a pénz stabilizációjának lehetőségét. A közellátás csak függvénye annak is, hogy mit tud a beszállítatás során a természet fizetni. *Ezzel kapcsolatban kedvesnek látom a hazatérőnkkel való fizetést, azonban jobb megoldás lenne, ha, a mezőgazdasági terményekért több iparcikket adhatnánk.* A közellátás feladata meggyőzően alagján kiasztani, *ami rendelkezésre áll és az igazság elve szerint fogja elvégezni.*

A nemzetgyűlés ülése

A nemzetgyűlés folytatta a szénbányászati államosításról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Brunszvik István (kisgazdapárti) visszautasította az a vádat, hogy a bányák államosításával letertek volna a magántulajdon elvérel. A bányák államosítása éppen úgy nem jelenti a magántulajdon elvérel való leterést, mint ahogy nem jelentette azt a földreform sem. Sürgeti a bányások szociális életének emelését. Az egyik legfontosabb teendőnek tartja a megőrzött bányászok megfelelő nyugdíjásának biztosítását. A törvényjavaslatot elfogadja.

A Kommunista Párt részéről Zgyerka János bányász képviselő beszélt. Megállapította, hogy bár a jelenlegi javaslat nem szocialistust, csak állami tulajdonbavetést jelent, mégis a bányászok örömeit fogadja.

Borbély János (szocialdemokrata), ki 14 éves kora óta maga is bányász, részletesen leírta, hogy a bányamunkásság hosszú évszázad óta milyen nehéz helyzetben van.

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1 b.

Férfi ING méret szerint FRANK-nál Arany Bika főbejárt.

Bevonják a tíz- és százezerpengős bankjegyeket, módosítják a lakásadóról szóló rendeletet, javítják a nevelők anyagi helyzetét

A pénteki minisztertanácsban Gordon Ferenc pénzügyminiszter javaslatot terjesztett elő az 1946-47. évi költségvetési előirányzat előkészítése tárgyában. A javaslat lényege az, hogy augusztus 1. és október 31-ig terjedő időre a költségvetést a nemzetgyűlés alá lehessen terjeszteni.

Elfogadta a minisztertanács a pénzügyminiszternek a 10 és 100 ezer pengős bankjegyek bevonására vonatkozó javaslatát, amely szerint ezeket a bankjegyeket jú-

nius 5-ig lehet beváltani. Ugyancsak elfogadta a minisztertanács a pénzügyminiszternek a lakásadóról szóló rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről szóló rendelettervezetet és hozzájárult a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a tanítók és tanárok anyagi helyzetének rendezésére vonatkozó javaslatához. Az igazságügyminiszter javaslatára a népbíróság napidíját 30 ezer adópengőben és két villamosjegy árán állapították

Megmarad a kalóriarendszer

A szakszervezeti tanács felkérte a MOT-ot annak közlésére, hogy minden olyan kísérlet, amely a stabilizációt előkészítő idő alatt az értéklő jó pénz bevezetéséig a kollektív szerződésnek mostani rendszerét megváltoztatni igyekszik, melyreható zavart idézne elő gazdasági életünkben. Nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy az építőiparban meggyezés jött létre zsírvalutára

bevezetésére vonatkozóan. A szakszervezeti tanács ilyen megállapodáshoz nem járul hozzá. A tanács beható mérlegelés alapján többször leszögezte álláspontját, hogy az új kollektív szerződések bevezetéséig fenntartja a kalóriarendszert. Minden ezzel ellentétes hírvesztendő és zavartkeltő célokra szolgál. (MTI.)

A szanálás részletei

A legutóbbi minisztertanácsban a kormány részletesen foglalkozott a pénzügyi szanálás lebonyolításának módjaival. Ezen a minisztertanácsban résztvett már Gordon pénzügyminiszter, aki Párisból való hazatérése után azonnal áttanulmányozta a számviteli pénzügyi javaslatokat. A minisztertanács a megoldás tekintetében határozott.

A szanálási terv szerint az új pénzügyi rendszer véglegesen augusztus 1-én lép életbe. A technikai előkészületek már megtörténtek. Az 1 és 2 filléres rézpénz, az 1 és 2 pengős alumíniumérmék az 5 pengős ezüstérméket már készíti a pénzverde. A címer beműlt az 1848-as, Kossuth-korabeli magyar címer lesz. Papírbankjegyekből a legnagyobb címlet a 100-as bankó lesz. Az új bankjegy fedezetül szolgál a Nemzeti Bank elhurcolt 35 ezer kg aranya, amelyről Byrnes is elismerte, hogy a miénk. Felkészülték továbbá részünkre 20 millió svájci francot is. Hazakerül a Nemzeti Bank egyéb, Ausztriában levő vagyona is.

Ami azonban a legnagyobb valutaértéket reprezentálja, az a 34 ideig várható termésként, amely közepes lesz és 20-22 millió mázsára becsülhető, tengeri nélkül.

Elfogadják és már életbe is lép az új adórendszer, végrehajtják a B. listát, melynek végrehajtásában fontos új intézkedés, hogy aki állásáról önként lemond, három év múlva kérheti reaktiválását. Június 1-én — ez is a szanálási tervek sorába tartozik — készpénzforgalom kímélése érdekében hetifizetési rendszer lép életbe az államháztartás és a magánháztartás egész vonalán. Ezzel megszűnik az elcsúszás a jövőben a kifizetések a jövőben szakmánként, más és más napon történnek.

Ezzel kapcsolatban a köztisztviselői fizetéseket új alapokra fektetik és hetenként, mint a munkásoknál, szorzószám alapján

Divat cipőt Vágó Zoltán
cipőüzletéből.
Piac-4. 33. Széchenyi-á. sarok.

A Halastó bérlete

Debrecen város-kisgyűlése most foglalkozott a hortobágyi halastó bérletének meghosszabbításával. Az eddigi tiszára bérlő, a Hortobágyi Tőgazdaság RT. kért tovább 18 évre a halastó bérlését. Dr. Szabó Gyula tanácsnok ismertette az eddigi tárgyalásokat a bérlő meghosszabbítására vonatkozólag. Tíznyolc év helyett 15 évre javasolja a bérlő meghosszabbítását, a bérlősszeg évente emelkedő bérlősszeg mellett 100 és 185 mázsa hal között mozoghat, ami megfelelne 1500 mázsa búzáért. A vitás kérdések elintézésére egy háromtagú döntőbírósgot kért meg.

Szabó Kálmán polgármester kifejtette, hogy a bérlő megköveteli, hogy a bérlősszeg halban fizessék meg, ezenkívül a Hortobágyon kitermelhető hal mennyiség 40 százalékkal a budapesti árnál 20 százalékkal olcsóbban Debrecenbe kell szállítani és a közönség körében elarusítani, hogy így is elnyithassék a hűsítőanyag és élelmiszeri néhezében. A kisgyűlés a polgármester javaslatát elfogadta és ilyen irányban kívánja a szerződést megkötölni, illetve meghosszabbítani.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Szombaton este 7 órákor
Nápolyi kaland
Vidám táncoperett

KAMARASZÍNHÁZ
Vasárnap 7 órákor
Feleség
Bókay nagysikerű vígjátéka

A debreceni parasztság nagy seregszemléje lesz a Parasztszövetség vasárnapi nagygyűlése

A Magyar Parasztszövetség debreceni szervezete május utolsó vasárnapján nagyszabású parasztnapot rendez, amely a város és a tanyavilág parasztságának megmozdulásának igérvék.

A Parasztnapot tisztújítással egybekötött nagygyűlés vezeti be, amely délelőtt fél 10 órákor kezdődik a Kossuth-szobor előtti téren. A nagygyűlés résztvevői reggel fél 9 órákor a Nagyjárműs előtti Petőfi-térre gyűlekeznek, ahonnan zárt sorokban vonulnak fel a gyűlés színhelyére. A gyűlésen a tisztújítás után Kiss Sándor nemzetgyűlési képviselő a Parasztszövetség országos igazgatója fog beszámót tartani, majd a szervezet debreceni vezetői fog-

lalkoznak a parasztság időszerű kérdéseivel, különösen pedig a nemrégiben megjelent beszolgáltatási rendelettel kapcsolatos kérdésekkel. A nagygyűlés után a Szövetség fél 12 órai kezdettel a Csokonai Színházban irodalmi bemutatót rendez, amelyen a legnagyobb élő népi írók mellett a Szövetség fiataljai fognak népi játékokat és táncokat bemutatni. Az előadásra jegyek elővételben a Szövetség debreceni központjában kaphatók. (Püspöki-palota, I. 16.) A nagyszabású parasztnapot 8 órákor kezdődő parasztnapi zárja be. A Parasztszövetség a parasztnapra szeretettel meghívja a várost.

A közalkalmazottak június 1-től a fizetésüket a magánalkalmazottakéval arányosítva kapják

MTI jelenti: A kormány ismételtlen foglalkozott a közalkalmazottak súlyos helyzetével, felismerve, hogy az államháztartás mai nehéz helyzetében is biztosítani kell a közalkalmazottak minimális megélhetését mindaddig, amíg a tervezett gazdasági intézkedések révén a stabilizáció meg nem valósul.

A pénzügyminisztérium részéről Kemény György államtitkár

május 23-án tárgyalta az érdekelteket szakszervezeti képviselőkkel. A tárgyaláson megállapodtak, hogy a közalkalmazottak június 1-től kezdve fizetésüket a magánalkalmazottak fizetésével arányosítva kapják. A szakszervezetek képviselői ezenkívül javaslatot terjesztettek elő a családi pótlékra új alapokra való fektetéséről is. Az érdekeltek a különböző kérdések megbeszélésére is tisztázták.

A város költségvetése hatalmas hiányt mutat

A városi kisgyűlésen dr. Nagy Zsolt főtanácsnok ismertette a város április és május havi költségvetését. Áprilisban a kiadás 60 milliárd, a bevétel 11 milliárd, a hiány 49 milliárd, amit állami kölcsönből és hozzájárulásokból fedeztek. Májusban a kiadás az előirányzat szerint egybillió 121 milliárd, a bevétel 496 milliárd.

RADIÓMŰSOR

(Péntek) Hírek napközben minden órában délelőtt 12-től este 10-ig. 7:05: Reggeli zene 9:00: Rendszeresek 10:10: Vándor-nyegyes 10:30: Radóiskola 12:15: Jazz 12:45: Balletzene 13:15: Operettársulatok 14:20: A film (6) 14:40: Énekszámok 15:00: A villag rádió 15:15: Radóiskola 16:10: Öngyógyítás 17:10: Kunszery Gy. ösevegése 18:05: Schubert-művek 19:00: Falu híradó 19:20: Népdalok 20:20: Énekszámok 21:15: Petőfi napjai 21:40: Művészeti 22:20: Májusi zene 23:10: Művészeti.

Az építőipari szakma tiltakozása a jogosulatlan építkezések ellen

Az építőipari érdekképviselet tegnap ülést tartott, melyen Nagy Sándor ipartestületi elnök az építőipari gyűlés is egyhangúlag elfogadta. Foglalkozott még az építőipari gyűlés azzal is, hogy a város ne adjon ki szabad kézből építkezési munkákat, hanem csak versenytárgyalás útján. Az építőipari érdekképviselet nem tűri tovább, hogy a munkálatokat 1-2 vállalkozó között osszák meg. Az egészséges, tisztességes verseny kialakítása céljából ragaszkodik az érdekeltség a verseny-tárgyalások megtartásához. Az olyan építkezéseknél olyan vállalkozók, akik képesítés nélkül csak vállalkozók a törvény értelmében nem végezhetnek építkezési munkálatokat meg felelős szakértő ellenőrzése mellett sem a jövőben kívánják, hogy a műszaki igazgatóság ne adjon ki ilyeneknek engedélyt. A romépületeknél kitermelte fa, vas, téglák, cserép és felszerelési tárgyak anyagát foglalja le a város és hatóságilag megállapított áron engedje át a forgalomnak.

Tiltakozott a gyűlés az ellen is, hogy a Hunyadi utcán emeltes épületek továbbra a város más helyén is hasonló munkára jogosulatlan iparüzőknek auttak ki engedélyt és a kikerült anyagot igen magas áron értékesítik.

MOZIK MŰSORA

PETŐFI MOZGÓ. Felújított stien szépségű amerikai film: Elsodort ember. Főszereplő: Akim Tamiroff. Új amerikai híradó. Előadások: 14. 16. 7 órákor, vasárnap 11 órákor is.

APOLLO MOZI. A makrancos hölgy. Főszereplő: Karády Katalin és Jávör Pál. Előadások: 14. 16 és 7 órákor, vasár- és ünnepnap 2. ó. 11 órákor is.

METEOR MOZGÓ. Tosca. Puccini világhírű operája filmen. Megelőzi Maffei magyar híradó II. Előadások: Szombaton 16. 7. vasárnap 2. 14. 16. 7.

5 százalék helyett 10 százalék lesz a házfelügyelők díja

A városi tanács szabályrendeletet készített, amelyben a debreceni házfelügyelők jogviszonyát szabályozta és a házfelügyelők által szedhető díjakat állapította meg. A javaslat szerint a házfelügyelők a lakbéradó 5 százalékát szedhetik a lakóktól díjazás fejében. Ezt a házfelügyelők keveselték és 10 százalékot kértek. A kisgyűlés a jog és pénzügyi bizottsággal egyetértőleg elfogadta a 10 százalékos díjazást és ezt javasolta elfogadásra a közgyűlésnek is. A többi díj változatlan maradt: lift díja 200 adópengő, Kapupénz éjjeli élt 200, éjjeli után 400 adópengő éjjeli foglalkozást úzóknak éjjeli után is 200 adópengő. A személpénz szobák után 100 adópengő, üzlet után 1000 adópengő.

Sertésbeszolgáltatás

Felhívom azokat a gazdálkodókat, földbirtokosokat és állattartókat, akik sertésbeszolgáltatásra határozatlanul köteleztettek, hogy a beszolgáltatási kötelezettségüknek 48 óra alatt feltétlenül tegyenek eleget, mert ellenkező esetben kénytelen leszek ellenük a kihagási eljárást folyamatba tétetni, amely eljárás során hat hónapig terjedő elzárás és 15 millió adópengő pénzbüntetés állapítható meg. H. polgármester.

A legszebb fehéreműk, strand pongyolák, dresszek borított anyagból is Keller Edéné

fehéreműk szalonjában készülnak. Bathány-utca 9.

Zsák kölcsönzés

és eladás, kötél, szőlőkötöző, cérna, bélésárú, karton és egyéb textilárú nagy választékban KADARNAL (Wiener) Kossuth-utca 27.

Adorján László

fűszer, gyamat, festék és Révidrá nagykereskedő, Debrecen, Piac-utca 83.

Szőlőkötöző zsinag

kender és imp. papírhól kapható. VASS zsáküzlet Piac-u. 6. Telefon: 106.

A jóvátétel alapot

A kormány a föld, általános kereseti és tőrsulati adóból kívánja felállítani. Ennek behajtása és kivételése azonban nagy nehézségekbe ütközik, ezért a javaslat az, hogy a három adó helyett a forgalmi adó összegét emeljük fel a jóvátétel alap előteremtésére.

Jón a citrom

Megindult a citrom behozatala Olaszországból Magyarországra. Elgyőző 20 vagonnal hoznak be, amely részletekben jön be az országba. Ebből már két vagonnal meg is érkezett. A rendszeres behozatalra való tekintettel a citrom ára rövidesen 60-80 millió pengőre fog lecsökkenni.

A budapesti napilapok ára május hó 26-tól, vasárnaptól kezdve a Magyar Lapkiadók Szövetségének határozata szerint példányonként 100 millió

Vajkiosztás

Ertesítem az érdekelteket, hogy az 1-3 éves gyermekek részére kiadott tejjegy B. I. számú szelvényére az Alföldi Tejszövetkezet (Vár-u.) 10 dlkg vajot szolgáltat ki hatóságai áron, 1946 május hó 25-től. — Közléletési hivatal.

Jatalmat adok aki egy- vagy kétszobás lakáshoz juttat.

Lehet bitorral is. Cím: Friedmana Márta, Bajcsy Zsilinszky-u. 35.

Höröcsögbört,

nyulat, görényt, mindenféle vadböröket, gyapjút, tollat magas áron vásárol, nyerbört kész bőrre, gyapjút szövetre eserél. ROBIOSÉK BERNÁT Miklós u. 6. Telefon: 277. — Egy jó 100-as Sachs motor eladó ugyanott.

H I R E K

Nagy Miklós államtitkári kinevezése

A magyar köztársaság elnöke Bereczky Albert, nemzetgyűlési képviselőt államtitkári állásától saját kérésére felmentette és értékes szabálytáért egyidejűleg teljes elismerését fejezte ki. Ugyanakkor Nagy Miklós debreceni tankerületi főigazgatót a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba politikai államtitkárrá nevezte ki.

Az adópengő május 26-tól kezdődő érvényre 40.000 pengő.

Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban, Nagytemplomban de 8 ó Kerekes, 10 ó Révész I., du. fél 4 ó Ifjúsági evangélikus, Kistemplomban de 9 ó Uray S., 11 ó Szemes L., du 5 ó Kerekes J., Mest'er-utcai templomban de 9 ó Berényi J., du 4 ó Zergi G., Iskola- u. 2. de 10 ó Parkas P., Kossuth- u. templomban de 10 ó Török T., du 3 ó Birinyi J., Árpád-téri templomban de 9 ó Hegyaljai Kiss G., du 3 ó Kürthy K., Homokkeri templomban de 10 ó Kovács J., du 5 ó Kovács J., Nyilastel-pi templomban Sipos K., du 3 ó Beregszásy K., Csapókeri templomban de 10 ó Dancsházy, du 3 ó Kiss L., Kerekestel-pi templomban de 10 ó Király L., du 3 ó Király L., Egyetemi templomban de 11 ó Makkai S., Auguszt. de 10 ó Szabó S., Teglásker-i áll. isk. de 10 ó Zsiros T., Klinikák Konez és Szabó S., Szoboszlai-út du 4 ó Uray S., Felsőpariskola (Szechenyi- u 54.) de 9 ó Erdői M., Teglápev-tői gyűl ház de 9 ó Kálmán I., Wolaffka- f. olvasókor du 3 ó Pál A. Internál-tábor de 19 ó Erdői K. Onca-tel-p. du fél 4 ó Berényi J. Tanyai istentiszteletek: Maes de 10 ó Nagy S., Pipóhegy de 9 ó. Alóhegy de 11. Haladó du 2. Molnár, Kunpálhalma de 11 ó Rápolty, Köselyszeg de 11 ó. Etep du 3 ó Szabó Pallap de 10 ó Sipos, Gyermekistentiszteletek: Kossuth-utcai templomban de fél 9 ó Birinyi J., Nagytomban Szenes, Egyetemi templomban de fél 9 ó Szabó Révész-tér 2. sz. de 10 ó.

Vasárnapi miserend a Szent Anna-utcai rómi. kat. templomban, Csendes szentmise 7. 7. 8. 8. 9. 12 órakor. Nagymisét mond dr. Pálmai József, prédikál Svetits Viktor, 11-es csendes szentmisén a Szent László énekára énekel. Este fél 7 órai litánián beszédet mond Szakács János. Külsőségeken: Fogházban: Neuhauser Frigye. Homokkeri: dr. Nagy Ernő. Szoboszlai-úton Szakács János.

Vasárnap a gör. kat. templomban 7. 8 ó. 15 p-kor és 11 ó. 45 p-kor csendes szentmisék. 10 órakor ünnepélyes szentmise. Délután fél 7 órakor májusi ájtatosság szentbeszéd és szentségimádás.

Unitárius istentisztelet f. hó 26-án d. e. 10 órakor kezdődik. Szerbajtást vezzi Buzogány Kálmán helybeli lelkész. Halvan-u. 24. sz.)

A Debreceni Reform Társaság szombaton délután 5 órakor ülést tart a ref. egyház főjegyzői hivatalában. Az ülés tárgysorozatának első pontja a Debreceni Reform Társaság átalakulása Juhász Nagy Sándor Társasággá. Az ülés keretében dr. Török Imre egyetemi tanár tart előadást „Az egyén válsága a természettudomány megvilágítása” címmel.

BUTOROK
Ablakredőny lécek
Mézkeret lécek
Fatalpak
Mosóteknők
BÁLINT JÓZSEF
asztalosnál, Csapó-u. 67.

Kövágó József, Budapesti polgármestere felesége kíséretében esütőtörökön délelőtt megérkezett az angol fővárosba. A repülőtéren a londoni törvényhatósági bizottság alelnöke, továbbá Bode István Magyarország londoni képviselője és több más előkelettség fogadta. A lordmajor legközelebb ebéden látja vendégül.

Szombaton reggel 9 órakor jár le a Csokonai Színház bérlőére kiírt pályázat. A beérkező pályázatokat ma, szombaton reggel 9 órakor bontják fel a Város-házban.

A közellátásügyi miniszter felhívja a malmokat, hogy a korpa és egyéb malmi melléktermékek készletbejelentését a rendeletnek megfelelően minden hó 1-én és 15-én a közellátásügyi minisztérium V. főosztályához ajánlott levélben pontosan teljesítsék. Azokra a malmokra, amelyek készletbejelentési kötelezettségüket elmulasztják, a közellátásügyi felügyelőség 10 millió adópengő bírságot róhat ki.

A kormány rendelettel megtiltotta a be nem éretl gabonák takarmányozásra való felhasználását. A rendelet kimondja, hogy nem éretl, tehát zöld búzát, rozst, kétszerest, árpát és zabot lekaszálni, levágni, vagy legelőtől újttan takarmányozásra felhasználni tilos. E tilalom nem terjed ki az olyan búzára, rozsrá, árpára és zabra, amelyet más növényekkel együtt szalastakarmány céljára termelnek. A tilalom alól mentes a vetés a kár esetében, hogyha ehhez a gazdasági felügyelőség a felmentést megadja.

Emelések. Elfogadta a kisgyűlés a mentőszállítási díj, közművelődési díjazás stb. felemelésére előterjesztett javaslatokat, amelyeket adópengőben szednek. Az öszeres ipar létszámát újabb 250-ben kéri megállapítani, illetve újabb kéri a 200-as létszámú 250-re való felemelését. Elfogadták a lófogatú kocsik és taxik helypénzét: vonatkozó szabályrendeletet, amely szerint a díjakat itt is adópengőben állapítják meg.

Hirdetmény. Több oldalról hozzáim érkezett panaszokból tudomásomra jutott, hogy egyes városi környéki lakosok a felhasznált és bevetett területet lefosszák, veteményeket kiszedik, sőt állatokkal is legeltetnek a beültetett területeken, miáltal a közellátásnak nagy kárt okoznak és akadályozzák az újjáépítési munkát. Nyomatékosan felhívom ezért az érdekelteket, hogy a fentiek-től a legteljesebb mértékben tartózkodjanak, ellenkező esetben a törvény legteljesebb szigorával járok el velük szemben. Elsőfokú közigazgatási hatóság.

A pénzügyminiszter újabb rendeletében megállapította az 1945. évi termésű dohányok új beváltási árát. A magyar dohány-jövedék részére 1945. évben termelt dohánylevelek beváltási árát 1946. március 1-től kezdődő hatállyal az alábbi fajtaóra 100 kg-ként a következőképpen állapította meg. Szabolcsi fajta, Szivaranyag 3.500.000 adópengő, Világos 3 millió adópengő, Barna 2 millió adópengő. Debreceni fajta, Szivaranyag: 3.400.000 adópengő, Világos 2.800.000 adópengő, Barna 1.700.000 adópengő, Virginia (m. s. terségesen szárlott), Sárgea 4.400.000 adópengő, Barna 1.700.000 adópengő, Zöld 1.700.000 adópengő, Sárgea-haladé 1.900.000 adópengő, Barnahaladé 800.000 adópengő.

Hét deciliter nikotinoldattal megmérgezte magát Domahid- utca 77. szám alatti lakásán Tar Julia 23 éves lány, eszméletlen állapotban a klinikára szállították. Tetéinek oka ismeretlen.

Debreceni TELEFONKÖNYV
ismét kapható a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában.

Hajdú vármegye törvényhatóságában felmerült az óhaj, hogy az ehunyi dr. Juhász Nagy Sándor törvényhatósági bizottsági tag helyét dr. Karácsony Sándorral töltsék be, aki szintén a vármegye szűlötte, Földes községben született.

Hétfőig nem emelik a villamosviteidit. A Debreceni Helyi Vasút kérelmet intézett a városi tanácshoz, hogy a villamosviteidit emelhesse. Az eddigi 40 milliós szakasz és 60 milliós vonal- és átszállóhelyet kéri az emelési szakaszjegyűl 70. vonal és átszállóhelyűl 100 millióra. Gyermekjegy 50 millió lenne, a hetijegy Kártya 900 millió. A városi tanács egyelőre nem járult hozzá az emeléshez, hanem kértfőn tárgyalja érdemben a kérelmet, addig a régi 40 és 60 milliós jegy-árak maradnak érvényben.

A debreceni népiügyszég elkészítette a vádratóz Szivai József sarkadi kőgyári tisztviselő ügyében. A vád szerint szervező és vezetőlagja volt a gyárban a nyilas-pártnak és a munkásokat erőszakosan szervezte be.

A debreceni népbíróság most tárgyalta Bácsi János 60 éves hajdúhadházi lakos büntnyét. A vád szerint tagja volt a nyilas pártnak, 1944. októberében ő fejezte le a hadházi nyilasokat és kifizette a hadházi község-házára a nyilas zászlót. A tárgyaláson tagadta ezt, nem is nyert beigazolást, mire a népbíróság felmentette a vád alól.

Hatóságai közeg elleni erőszak miatt vonta felelősségre a törvényszék büntetőtanácsa Czeglé Péter kőösszegapítói lakost, aki a közelmúltban fojsszével támadt rá arra a községi közegre, aki a jövőtől beszoigátatást ellenőrizte. Két hónapi fogházat kapott, de a büntetés végrehajtását felfüggesztették.

Felemeltek az ölebkutyák adóját. A városi kisgyűlés tárgyalta az ebado felmérését. Magyarfajta házörző kutya után évi 20 ezer adópengő az adó, nem magyar fajta és keres házörző után 40 ezer adópengő, különleges célt szolgáló kutya után (vadász, patkányfogó stb. kutya után 100 ezer adópengő), míg a kedvtelésből tartott kutyák után (ölebkutyák) a javaslat szerint 150 ezer adópengő lenne az adó. Szabó Kálmán polgármester javasolta, hogy a luxuskutyatartókat, nagyobb mértékben adózzassák meg. El is emeltek 200 ezer adópengőre az ilyfajta, kedvtelésből tartott kutyák adóját.

Meztilásos tolvaj Hajdú Béla kőműves Virág-utca 24. szám alatti lakásába betörve zárt ajtó mögől ellopta a kerékpárt. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére. Mivel éjszakai órákban betöréses lopással szerezte meg a kerékpárt, ha elfogják rögtönfőlő bíróság elé kerül.

Nem azonos. Mészáros József rendőrnagy alhadnagy annak megállapítását kéri, hogy nem azonos azzal a Mészáros József Kossuth-utca 16. szám alatti lakossal, aki mint a vármegyei rendőrség alkalmi beszerzője el-sikkasztotta a Debreceni Rendőrgyűl 3800 liter olaját 8 millió értékben.

A dílobiztosok holnap, vasárnap délelőtt fél 1 órakor fontos hatósági közlé átvétele véget gyűlést tartának a városi zenekola előadótermében Vár-utca és Csapó-utca sarkán. Aki e közleményt olvassa és dílobiztos ismerősei vannak, legyen szíves értesítse őket róla.

Egymilliárd aranypengő. kellene Debrecen újjáépítésére

Elfogadta a kisgyűlés és elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek azt a javaslatot, hogy a debreceni újjáépítés fokozott ütemben való elvégzésére nagyobb összegű állami hozzájárulást kérjenek. Egy milliárd aranypengőre (1938-as értékben) volna szükség. Kéri a kisgyűlés, hogy a vidéki közmunkavállalás összege jól

nagyobb mértvű állandó hozzájárulást kapjon a város az újjáépítés fedezésére.

Elfogadta a kisgyűlés a városi házihelyek céljaira szolgáló telkek kiosztására és városzabályozási tervekre vonatkozó előterjesztést, amelyet Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok ismertetett.

Vissza lehet venni az elbocsátott városi tisztviselőket

Debrecen városi kisgyűlésén dr. Oroz István tanácsnok ismertette a helygyűlési bizottság által egyes városi tisztviselőket visszafogadásra tárgyában hozott közgyűlési határozat kormányhatósági felülvizsgálata ügyében. A miniszter hozzájárult a 25 városi tisztviselő elbocsátásához és tudomásul vette, hogy 25-ből a városi tisztviselőket azonnal visszaveteli. Lehetőség nyílik arra is, hogy korábbi, annak idején elbocsátott városi tisztviselőket visszavegyenek, ha ily irányú elterjesztés

történik, ha ezt letargyalta a nemzeti bizottság — amelyek kisebbségi véleményét is jegyzőkönyvbe kell venni — és ezt a főispán felterjeszheti a helygyűléshez. A kisgyűlés tudomásul vette, hogy lehetőség nyílik az elbocsátott tisztviselőket indokolt esetben történő visszavételére és nem kívánja működtetni egyelőre a közgyűlés által korábban megszavazott különleges igazoló bizottságot sem, amely a városi tisztviselőket felölsszóra vonásáig célozza.

Az angol demokrácia szellemi forrásairól lesz szó abban az előadásban, amelyet „A haladó angol és amerikai irodalom” című műve dr. Lukács László kollégiumi könyvtárgazgató vasárnap délelőtt 11 órakor a Déri-múzeumban az Ady-Társaság előadás-sorozatán. A napjaink egyik legfontosabb vitatott kérdését érintő előadást nyilvános eszmecsere követi. Az előadást megelőzően délelőtt 10 órakor értekezlet tartanak az Ady-Társaság választmányi tagjai.

A brit műszaki alakulatok szerdán felrobbantották a hamburgi hajóépítő üzemeket. Ebben a hajógyárban készült többek között a 35 ezer tonnás Bismark csatahajó, valamint a német tengeralattjáró hajóhad legnagyobb részé.

A halálraítélt Periot dr. kegyelmi kérvényét elutasították.

A városi tisztviselők és alkalmazottak részére gyógykezelési alapot létesítsen a város. Ebből kapna betegség esetén segélyt gyógyszerre, orvost a városi alkalmazottak. A segély alap anyagi részét a Helyi Vasúttól a városnak járó részesedés 1 százaléka képezné.

A debreceni és vármegyei kispárosok kapják a Bajcsy-Zsilinszky-utcaán lefoglalt cernát. A Bajcsy-Zsilinszky-utcaán esempé-szektől lefoglalt hatalmas mennyiségű, békebeli műmőségű cernát, miután gazdátlan tulajdonról és fontos közszükségletű elkről van szó: a rendőrség az iparügyi kormánybiztosnak adta át, hogy Debrecen és Hajdú vármegye kispároságának bocsássa rendelkezésére.

Három vállalkozó között osztja meg a város a közszatorna helyreálítási munkáit, amelynek összege körülbelül 2700 millió. A Debreceni Működgyár, az Építőmunkások Termelő Szövetkezete és Tolvaj József kapták meg a munka elvégzését, megosztva egyforma áron. A költségek fedezésére a kisgyűlés is elfogadta azt a javaslatot, hogy a vízdíj után esatornadíj fejében szedett összeg 20 százalékról 50 százalékra emeltesse fel. Ezenkívül nagyobb összegű állami hozzájárulást kéri a város.

A város hatalmas összeget költött eddig biztosításra. A biztosítás 1945-ben lejárt. A város most az értékesebb üzemait, épületeit ismét biztosította tűz és robbanás ellen. Így bebiztosította a Vágóhidat, Villanygyárat, Városi nyomdát, Csokonai Színházat, az Arany Bika épületét.

Valódi parafás és bűntalpi szandált, cipőt oserélek mindenemű élelemért, borért is. Ökrös, Sas-u. 1. sz.

KÖZBESZÓLÁS

Polgármester Ur! Jégelmélet! Sorozatosan érkezik hozzánk panasz a Simonffy utcai tejpiaci helypénzszedő modortalan, viselkedése miatt. Közönséges, durva szavakkal bántad m az emberekre, karunkodok s ha megtörténik hogy valaki figyelmezteti, akkor még ráduplázza, a hasonló kifejezések özőnő alkalmazza. Vizsgálatot kérek, de egy időben az azonnali leváltását ennek a helypénzszedőnek, aki úgy lát-szik azt hiszi, hogy a pénz ár-sok és a vásárló közönség ő érte-le van, nem pedig fordítva, ő van az érte.

A mezőgazdasági terményárak

A Gazdasági Főtanács által 1946. május 20-i hatállyal megállapított magasabb munkabérekre való tekintettel a közellátásügyi miniszter újabb szabályozza a mezőgazdasági árakat. A jelentősebb cikkekre május 23-ától kezdve a következő terményárak nyertek megállapítást:

Buza, rozs, kétszeres, zab, 6 ezer milpengő, árpa, kukorica (májusi morzsol) 5400 milpengő, burgonya 3 ezer, bab 6 ezer, hagyma 6 ezer, napraforgó 10 ezer milpengő, Kenyér fogyasztói ára 170 milpengő kg-ként. — A kenyér viszonzítandó ára 160 milpengő Finomliszt, buza és kukoricadara májusi ára 170, nagykereskedői ára 200 milpengő, Kenyérfiniszt, kukoricafiniszt mal mi ára 127, nagykereskedői ára 126, fogyasztói ára 150 milpengő kg-ként. A Korpa májusi ára 100 kg-ként 5 ezer milpengő. Az idegen kereskedelmi örökös díja búzánál, rozsnál, kétszeresen és árpánál 2250, kukoricánál 2524 milpengő 100 kg-ként. A gabonakereskedői áróbból 540 milpengő 100 kg-ként.

Lúgkoldattal megmérgezte magát Telekai- uca 56. szám. alatti lakásán Török Margit 23 éves lány, eszméletlenül, életveszélyes állapotban szállították a klinikára.

600 liter borot lopott ismeretlen tettes Irsai Mór Széchenyi- utca 33. szám alatti pincéjéből.

Elegánsan akar jární?
Készíttesse ruháját
Bernáfh Lajos
úri és egyenruha szabómester-
nél pénzért, faért, élelmiszert
atb. Arany János és Piac-utca
sarkán, 1. emelet.

